ĢENERĀLADVOKĀTA M. POJAREŠA MADURU [*M. POIARES MADURO*] SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 13. jūlijā [1]

I — Apelācijas tiesvedības pamats

A — *Piemērojamie tiesību akti*

1. Tiesai ir jālemj par apelācijas sūdzību, ko Eiropas Kopienu Komisija iesniedza par Pirmās instances tiesas 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā T-157/04 *De Bry*/Komisija (turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums") [2], ar ko tika apmierināta prasība atcelt Eiropas Kopienu Komisijas 2003. gada 26. maija lēmumu apstiprināt prasītāja karjeras attīstības ziņojumu (turpmāk tekstā — "KAZ") attiecībā uz periodu no 2001. gada 1. jūlija līdz 2002. gada 31. decembrim, galvenokārt motivējot ar to, ka minētais ziņojums pieņemts, pārkāpjot ierēdņa tiesības uz aizstāvību.

2. Lai gan lietas fakti ir relatīvi vienkārši, pamats, ko apelācijas sūdzībā izvirzījusi prasītāja apelācijas tiesvedībā, liek Tiesai precizēt, kādā apjomā ierēdņa tiešajiem priekšniekiem, kuri novērtē ierēdņa karjeras attīstību, jānodrošina viņam tiesības uz aizstāvību.

3. Saskaņā ar Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumu (turpmāk tekstā — "Noteikumi") 43. pantu par katra ierēdņa, izņemot A 1 un A 2 pakāpes ierēdņu, spējām, efektivitāti un uzvedību darbā vismaz reizi divos gados izveido periodisku ziņojumu, kā to noteikusi katra iestāde.

4. Komisija 2002. gada 26. aprīlī pieņēma lēmumu par Noteikumu 43. panta īstenošanas vispārīgiem noteikumiem (turpmāk tekstā — "ĪVN"), kura 1. pantā noteikts, ka periodiski jāizveido t.s. "karjeras attīstības ziņojums" par ikviena pastāvīgā darbinieka spējām, efektivitāti un uzvedību darbā.

1 — Oriģinālvaloda — portugāļu.

2 — T-157/04 (Krājums-CDL, I-A-199. un II-901. lpp.).

5. Minētajās tiesību normās paredzētos novērtēšanas procedūras galvenos elementus var rezumēt šādi.

6. Novērtēšanas procedūrā iesaistītās personas ir, pirmkārt, vērtētājs, kas parasti ir novērtējamā ierēdņa tiešais priekšnieks, tas ir, nodaļas vadītājs (ĪVN 3. panta 1. punkts), un, otrkārt, apstiprinātājs, kas parasti ir vērtētāja tiešais priekšnieks, tas ir, direktors (ĪVN 2. panta 2. punkts un 3. panta 1. punkts), kā arī apelācijas vērtētājs, kas parasti ir apstiprinātāja tiešais priekšnieks, tas ir, ģenerāldirektors (ĪVN 2. panta 4. punkts).

7. Novērtēšanas procedūra izklāstīta ĪVN 7. un 8. pantā. Tā sākas ar "pašnovērtējumu", ko veic novērtējamais ierēdnis; pašnovērtējums ir galīgā ziņojuma neatņemama sastāvdaļa. Pēc tam notiek ierēdņa un vērtētāja saruna, un vērtētājs izveido ziņojumu, ko nodod ierēdnim. Novērtējamais ierēdnis var parakstīt ziņojumu un atdot vērtētājam; tad ziņojumu paraksta apstiprinātājs, un tas kļūst galīgs. Novērtējamais ierēdnis var arī lūgt sarunu ar apstiprinātāju, kuram ir tiesības ziņojumu vai nu apstiprināt vai grozīt. Ja novērtējamais ierēdnis nav apmierināts ar apstiprinātāja lēmumu, viņš var to lūgt sasaukt vērtēšanas padomdevēju komiteju (turpmāk tekstā — "VPK"). VPK pārliecinās, vai KAZ ticis izveidots taisnīgi, objektīvi un atbilstoši parastajiem novērtēšanas noteikumiem. Šajā nolūkā VPK izdod argumentētu atzinumu, un uz tā pamata apelācijas vērtētājs vai nu groza vai apstiprina KAZ; ja apelācijas vērtētājs noraida VPK atzinumā sniegtos ieteikumus, viņam savs lēmums, protams, jāpamato.

8. Komisija 2002. gada jūlijā saviem darbiniekiem darīja zināmu dokumentu "Personāla, kas atrodas karjeras attīstības procesā, novērtēšanas sistēma — Rokasgrāmata" (turpmāk tekstā — "Novērtēšanas rokasgrāmata").

B — *Tiesvedības pamatā esošie fakti*

9. De Brī [*De Bry*] kungam, kas ir Komisijas A 5 kategorijas ierēdnis, tika izveidots KAZ par periodu no 2001. gada 1. jūlija līdz 2002. gada 31. decembrim un pēc tikšanās ar vērtētāju, kas notika 2003. gada 30. janvārī, vērtētājs parakstīja KAZ 2003. gada 18. februārī; tajā pašā dienā KAZ parakstīja arī apstiprinātājs.

10. De Brī 2003. gada 25. februārī lūdza pārskatīt viņa novērtējumu. Pēc 2003. gada 11. martā notikušās tikšanās apstiprinātājs 2003. gada 19. martā veica atsevišķus grozījumus aprakstošajos komentāros, taču piešķirtais punktu skaits palika negrozīts. Apstiprinātājs papildināja kategoriju "Uzvedība darbā" ar šādu aprakstošu komentāru:

"De Brī vienmēr ir pieejams, lai pabeigtu savu darbu, veltot tam papildu stundas nedēļas ietvaros, proti, brīvdienās. Tomēr šī pieejamība ārpus parastā darba laika bieži ir saistīta ar parastā darba laika neievērošanu."

11. De Brī 2003. gada 26. martā pārsūdzēja savu novērtējumu. Atbilstoši VPK ieteikumam apelācijas vērtētājs ar 2003. gada 26. maija lēmumu noraidīja prasītāja sūdzību, un apstrīdētais KAZ kļuva galīgs.

12. De Brī 2003. gada 26. augusta vēstulē iesniedza sūdzību saskaņā ar Noteikumu 90. panta 2. punktu. Iecēlējinstitūcija (turpmāk tekstā — "IIN") to noraidīja ar 2004. gada 6. janvāra lēmumu, kura saņemšanu de Brī apliecināja 2004. gada 12. janvārī.

13. Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 22. aprīlī, de Brī saskaņā ar EKL 236. pantu cēla prasību par 2003. gada 26. maija KAZ atcelšanu.

C — *Pārsūdzētais spriedums*

14. Lai pamatotu savus prasījumus par KAZ atcelšanu, prasītājs īpaši balstījās uz pamatu par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Attiecībā uz to prasītājs norādīja, ka apstrīdētā KAZ kategorijā "Uzvedība darbā" aprakstošajos komentāros ticis ietverts pārmetums par "parastā" darba laika neievērošanu, neskatoties uz to, ka pārskata periodā viņš nebija saņēmis šāda rakstura brīdinājumus, kas viņam būtu ļāvis paust savu viedokli un izprast apstiprinātāja komentāru. Citiem vārdiem, prasītājs apgalvoja, ka, tā kā viņam netika dota iespēja izteikt savus apsvērumus par konkrētajiem kavējuma gadījumiem, šādu iespējamo punktualitātes trūkumu nevar norādīt novērtējumā.

15. Pamatojoties uz pārsūdzētā sprieduma 79.–94. punktā izklāstītajiem argumentiem,

Pirmās instances tiesa atzina minēto pamatu un atcēla lēmumu, ar kuru pieņemts apstrīdētais KAZ.

16. Saskaņā ar pārsūdzēto spriedumu Noteikumu 26. pantā attiecībā uz ierēdņiem konkretizētas tiesības uz aizstāvību, lai nepieļautu, ka lēmumi, kas skar novērtējamā ierēdņa administratīvo situāciju un karjeru, piemēram, lēmums, ar kuru KAZ kļūst galīgs, tiktu pamatoti ar tādiem faktiskiem apstākļiem saistībā ar viņa uzvedību, kuri nav ne iekļauti viņa personas lietā, ne darīti zināmi ieinteresētajai personai, līdz ar to nedodot ierēdnim iespēju izteikt savus apsvērumus par šādiem faktiskajiem apstākļiem.

17. Pirmās instances tiesas ieskatā, lai ierēdnis varētu iebilst pret faktiskajiem apstākļiem, ar ko pamatots viņam nelabvēlīgs novērtējums, tie rakstveidā jāietver "dokumentos" Noteikumu 26. panta izpratnē, kuri iepriekš pievienoti viņa personas lietai vai kuri viņam vismaz ir darīti zināmi. Šajā lietā, lai de Brī ļautu atbilstošā veidā aizstāvēt savas intereses vai nu apstrīdot šo pārmetumu, vai nu ņemot to vērā, lai uzlabotu savu uzvedību darbā nolūkā saņemt labu novērtējumu, konstatējums par punktualitātes trūkumu bija viņam savlaicīgi, proti, saprātīgā termiņā no dienas, kad konstatēts fakts, par ko izsaka pārmetumu, jādara zināms rakstveida brīdinājuma formā.

18. Pirmās instances tiesa turpina, ka to vēl jo vairāk apstiprina fakts, ka minētais pārmetums ir pretrunā agrākajam novērtējumam, tā kā iepriekšējā KAZ de Brī "personiskais sniegums darba laika ievērošanā" novērtēts kā nevainojams un pat izmantots, lai pamatotu augstāka novērtējuma piešķiršanu.

19. Visbeidzot, Pirmās instances tiesa uzsver, ka ierēdņu tiešo priekšnieku pienākums paziņot ierēdnim rakstveidā un saprātīgā termiņā par jebkuru faktu, ko izstrādājamā KAZ var izmantot nelabvēlīgi ierēdnim, esot paredzēts Novērtēšanas rokasgrāmatā, kuru Komisija esot sev pašai noteikusi kā rīcības normu. Novērtēšanas rokasgrāmatā uzsvērts, ka neviena novērtējuma sastāvdaļa ierēdnim nevar būt pārsteigums. Tādējādi Novērtēšanas rokasgrāmatā noteikts, ka visā novērtēšanas procedūrā jānodrošina informācijas atgriezeniska aprite; informācijas nodošana ir jābalsta uz precīziem faktiem par uzvedību, un tam jānotiek iespējami ātri pēc darba uzdevuma veikšanas, lai ieinteresētās personas regulāri varētu uzzināt, kā tiek vērtēta viņu darbība. Novērtēšanas rokasgrāmatā turklāt pausts aicinājums vērtētājiem visā vērtēšanas periodā nodrošināt darba paraugu savākšanu, to kopiju saglabāšanu un vērtējumu izveidi.

20. Pirmās instances tiesa tālāk norāda, ka šāds tiesību uz aizstāvību pārkāpums varējis ietekmēt ierēdņa novērtējumā izmantotās atzīmes (skat. pārsūdzētā sprieduma 92.–94. punktu), un izvirzīto pamatu atzīst par pamatotu.

21. Īsi sakot, Pirmās instances tiesa būtībā nospriedusi, ka, lai novērtējamam ierēdnim dotu iespēju apstrīdēt faktus, ar ko tiek pamatots KAZ sniegtais novērtējums, no tiesībām uz aizstāvību izriet prasība norādīt šādus faktus ierēdnim rakstveidā iepriekš, ietverot "dokumentos" Noteikumu 26. panta izpratnē, kas pievienoti viņa personas lietai vai viņam vismaz darīti zināmi. Iespēja atbilstošā veidā aizstāvēt savas intereses vai nu apstrīdot pārmetumu, vai nu ņemot to vērā, pat tikai nolūkā saņemt labu novērtējumu, ierēdnim būtu nodrošināta vienīgi, ja konstatējumu par punktualitātes trūkumu viņam darītu zināmu rakstveida brīdinājuma formā, to izsakot savlaicīgi, proti, saprātīgā termiņā no dienas, kad konstatēts fakts, par kuru izsaka pārmetumu.

minētais princips īpaši konkretizēts, neietver aizliegumu vērtētājiem KAZ iekļaut kādu novērtējamam ierēdnim nelabvēlīgu faktu, kas nebūtu iepriekš saprātīgā termiņā noformēts rakstveidā un viņam darīts zināms.

23. Ņemot vērā argumentus, ko apelācijas sūdzībā paudusi atbildētāja, jānoskaidro, vai, kā nosprieda Pirmās instances tiesa, atbilstoši vispārējam tiesību uz aizstāvību ievērošanas principam, Noteikumu 26. pantam un/vai Novērtēšanas rokasgrāmatai Komisija pārmetumu par de Brī darba laika ievērošanu varēja ņemt vērā tikai tādā gadījumā, ja tas iepriekš būtu noformēts rakstveida "dokumentā", kas pievienots de Brī personas lietai vai viņam vismaz darīts zināms tādējādi, lai šis rakstveida brīdinājums viņam ļautu vai nu apstrīdēt pārmetuma pamatotību, vai ņemt to vērā, lai saņemtu labu novērtējumu.

II — Apelācijas sūdzības analīze

22. Apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija izvirza vienu vienīgu pamatu, ka Pirmās instances tiesa neesot pareizi izpratusi tiesību uz aizstāvību ievērošanas apjomu. Ne vispārējais tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips, ne Noteikumu 26. pants, kurā

24. Citiem vārdiem, šīs tiesvedības pamatjautājums ir šāds: vai iespēja [KAZ] izteikt kādu pārmetumu ir atkarīga no tā, vai ir iepriekš sistemātiski izstrādāts un attiecīgai personai darīts zināms "dokuments" Noteikumu 26. panta izpratnē, vai tomēr pietiek tikai ar to, ka attiecīgai personai paziņo par jau esošiem "dokumentiem", kas attiecas uz šādu pārmetumu?

A — *Noteikumu 26. panta saturs*

25. Noteikumu 26. panta pirmajā un otrajā daļā paredzēts:

"Ierēdņa personas lietā jābūt:

a) visiem dokumentiem, kas apliecina tā administratīvo statusu, un visiem ziņojumiem, kas attiecas uz tā spējām, efektivitāti un rīcību;

b) ierēdņa atsauksmēm par minētajiem dokumentiem.

Dokumentiem jābūt reģistrētiem, numurētiem un iešūtiem lietā kārtas numuru secībā; a) apakšpunktā minētos dokumentus iestāde nedrīkst izmantot vai citēt [atsaukties uz tiem] pret ierēdni, ja par tiem ierēdnim nav zināms pirms reģistrēšanas."

26. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Noteikumu 26. panta "mērķis ir aizsargāt ierēdņa tiesības uz aizstāvību, nepieļaujot, ka iecēlēj-institūcijas lēmumi, kas skar ierēdņa administratīvo situāciju un karjeru, balstītos uz tādiem faktiem par viņa uzvedību, kuri nav pievienoti viņa personas lietai" [neoficiāls tulkojums] un nav viņam darīti zināmi [3].

27. Es piekrītu Pirmās instances tiesai (skat. pārsūdzētā sprieduma 81. punktu), ka lēmums, ar ko KAZ top galīgs, ietilpst Noteikumu 26. panta piemērošanas jomā.

28. Tas, ka minētajā tiesību normā norādīts, ka novērtējuma ziņojumi pēc pieņemšanas ir personas lietas sastāvdaļas, līdz ar to tajā obligāti saglabājami [4], nenozīmē, ka ziņojumu pieņemšanā nebūtu jāievēro personas lietas veidošanas noteikumi, tas ir — visi "dokumenti", ko administrācija izmanto ziņojuma sagatavošanai, iepriekš jāpievieno novērtējamā ierēdņa personas lietai.

3 — Tiesas 1987. gada 7. oktobra spriedums lietā 140/86 *Strack*/Komisija (*Recueil*, 3939. lpp., 7. punkts). Līdzīgu formulējumu skat. Tiesas 1972. gada 28. jūnija spriedumā lietā 88/71 *Brasseur*/Eiropas Parlaments (*Recueil*, 499. lpp., 11. punkts); 1987. gada 12. februāra spriedumā lietā 233/85 *Bonino*/Komisija (*Recueil*, 739. lpp., 11. punkts); 1996. gada 12. novembra spriedumā lietā C-294/95 P *Ojha*/Komisija (*Recueil*, I-5863. lpp., 57. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 1990. gada 5. decembra spriedumā lietā T-82/89 *Marcato*/Komisija (*Recueil*, II-735. lpp., 78. punkts) un 1996. gada 29. februāra spriedumā lietā T-547/93 *Lopes*/Eiropas Kopienu Tiesa (*Recueil FP*, I-A-63. un II-185. lpp., 80. punkts).

4 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Bonino*/Komisija un iepriekš minēto spriedumu lietā *Lopes*/Eiropas Kopienu Tiesa, 82. punkts, kā arī Pirmās instances tiesas 1993. gada 30. novembra spriedumu lietā T-78/92 *Perakis*/Eiropas Parlaments (*Recueil*, II-1299. lpp., 29. punkts).

29. Šajā sakarā nav būtiski, vai novērtētājus var uzskatīt par "iecēlējinstitūciju" iepriekš minētās judikatūras izpratnē. Turklāt mazliet retāk izmantots formulējums noteic, ka pienākums ievērot Noteikumu 26. pantā nostiprinātās procesuālās garantijas attiecas plašāk uz visiem "administrācijas" pieņemtiem lēmumiem, kas skar ierēdņa administratīvo situāciju un karjeru [5].

30. To, vai jāpiemēro Noteikumu 26. pants, nosaka tas, vai pieņemtais lēmums skar ierēdņa administratīvo situāciju un karjeru. Neapstrīdami, tā tas ir gadījumā, kad pieņemts lēmums, saskaņā ar kuru KAZ top galīgs. Kā norādījusi Pirmās instances tiesa (skat. pārsūdzētā sprieduma 6. punktu), novērtējums un paaugstināšana amatā ir savstarpēji saistīti procesi, jo principā ierēdni paaugstina amatā, ja vienas vai vairāku paaugstināšanas procedūru laikā uzkrātais nopelnu punktu skaits, kas atbilst KAZ rezultātā noteiktajam ierēdņa snieguma novērtējumam skaitliskā izteiksmē, kopā ar prioritātes punktiem, kuri ierēdnim piešķirti paaugstināšanas procedūrā, pārsniedz paaugstināšanas slieksni. Pirmās instances tiesa arī nosprieda, ka KAZ jāveido, ievērojot Noteikumu 26. pantu [6].

31. Tādējādi, lai gan lēmumam, ar kuru KAZ tiek galīgi pieņemts, piemērojams t.s. personas lietas noteikums, vēl ir jānoskaidro, vai tas nozīmē, ka faktisko apstākļu konstatējumu var izmantot kā pamatu KAZ ietvertiem ierēdnim nelabvēlīgiem vērtējumiem vienīgi tad, ja tie iepriekš noformēti "dokumentos" Noteikumu 26. panta izpratnē, iepriekš pievienoti novērtējamā ierēdņa personas lietai vai viņam vismaz ir darīti zināmi.

32. Pirmās instances tiesa šādi sprieda, pamatojoties uz nostāju, ka, tā kā Noteikumu 26. panta mērķis ir nepieļaut, ka lēmumi, kas skar ierēdņa administratīvo situāciju un karjeru, varētu būt pamatoti ar tādiem faktiem par viņa uzvedību, kas nav minēti viņa personas lietā, jebkurš faktiskais apstāklis, kas ir pamatā novērtējamam ierēdnim nelabvēlīgam vērtējumam, iepriekš jānoformē kā "dokuments" Noteikumu 26. panta izpratnē, kurš iepriekš pievienots personas lietai vai vismaz ierēdnim darīts zināms saprātīgā termiņā no dienas, kad attiecīgais faktiskais apstāklis konstatēts.

33. Saskaņā ar šādu interpretāciju iespēja ierēdņa novērtējumā izmantot kādu negatīvu apstākli būtu atkarīga no tā, vai iepriekš ir izstrādāts "dokuments" rakstveida brīdinājuma formā.

5 — Skat., piemēram, Pirmās instances tiesas 1996. gada 18. jūnija spriedumu lietā T-293/94 *Vela Palacios*/Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (*Recueil FP*, I-A-305. un II-893. lpp., 37. punkts).

6 — Turpat, 36.–38. punkts.

34. Neliekas tomēr, ka Tiesa judikatūrā būtu paudusi tādu nostāju. Pirmās instances tiesa pamatojumam atsaucas uz spriedumu lietā *Strack*/Komisija [7] (skat. pārsūdzētā sprieduma 84. punktu). Taisnība, ka attiecībā uz procedūru par profesionālas saslimšanas atzīšanu Pirmās instances tiesa atzina, ka "medicīniska rakstura faktu konstatējumiem jābūt personas lietā, ciktāl tajos atspoguļotie fakti izmantoti, lai pamatotu ziņojumus par ierēdņa spējām, efektivitāti vai uzvedību darbā [neoficiāls tulkojums]" [8]. No sprieduma tomēr izriet, ka šādi medicīniski konstatējumi tikuši noformēti dokumentos un Tiesa tikai atgādināja, pretēji Komisijas apgalvojumiem, ka gadījumos, kad šādos dokumentos fiksētie fakti var skart ierēdņa administratīvo situāciju vai karjeras attīstību, minētie dokumenti jāpievieno ierēdņa personas lietai, lai gan uz tiem attiecas medicīniskā konfidencialitāte [9].

35. Tiesa arī atcēla lēmumu par konkursa dalībnieka iecelšanu amatā, pamatojoties uz to, ka pretrunā Noteikumu 26. pantam novērtējuma ziņojums par prasītāja pārbaudes laiku, uz kuru balstījās strīdīgais lēmums, nebija pievienots personas lietai, lai tādējādi dotu iespēju paust par to savus apsvērumus [10]. Par prettiesisku tika atzīts arī lēmums, kas pieņemts, neņemot vērā Noteikumu 26. panta otro daļu, par kāda ierēdņa atkārtotu iecelšanu amatā dienesta interesēs, jo tas balstījās uz ziņojumu, kurš nav ne pievienots ierēdņa personas lietai, ne arī viņam iepriekš darīts zināms [11].

36. Arī pašas Pirmās instances tiesas judikatūrā nav izvirzīta prasība par *jau pastāvošu* dokumentu pievienošanu personas lietai vai vismaz to darīšanu zināmu. Pirmās instances tiesa saskatīja Noteikumu 26. panta pārkāpumu apstāklī, ka tiešo priekšnieku atzinumos, kas izstrādāti, ar viņiem konsultējoties paaugstināšanas vai pārcelšanas procedūrā, papildus vērtējumiem, kuri pausti pēc kandidātu salīdzinoša novērtējuma, ietverti arī apsvērumi par kandidāta spējām, efektivitāti vai uzvedību darbā, kas nav ne iepriekš pievienoti viņa personas lietai, ne viņam darīti zināmi [12]. Pirmās instances tiesa turklāt nosprieda, ka Noteikumu 26. pants prasa pievienot personas lietai arī prasītāja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējuma starpziņojumu, jo to var izmantot, sagatavojot nākamo viņa novērtējuma ziņojumu [13].

37. Vispārīgās pamatnostādnes judikatūrā attiecībā uz personas lietu veidošanas notei-

7 — Turpat.

8 — Turpat, 13. punkts.

9 — Skat. sprieduma 4.–14. punktu.

10 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Bonino*/Komisija.

11 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Ojha*/Komisija.

12 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Perakis*/Eiropas Parlaments, 28.–32. punkts. Ieskatu šādā nostājā skat. Pirmās instances tiesas 1993. gada 30. novembra spriedumā lietā T-76/92 *Tsirimokos*/Eiropas Parlaments (*Recueil*, II-1281. lpp., 34. un 35. punkts) un iepriekš minētajā spriedumā lietā *Lopes*/Eiropas Kopienu Tiesa, 81. un 82. punkts.

13 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Vela Palacios*/Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, 36.–38. punkts.

kumu ir viennozīmīgas. No tām izriet, ka jebkuras rakstveidā noformētas ziņas par ierēdņa uzvedību darbā jāuzskata par "dokumentu" Noteikumu 26. panta izpratnē, kas līdz ar to jāpievieno personas lietai vai vismaz ierēdnim iepriekš jādara zināms. Judikatūrā, savukārt, cik man zināms, nav nekādu norāžu [14], ka Noteikumu 26. pants būtu jāinterpretē tādējādi, ka lēmumu, kas skar ierēdņa administratīvo situāciju un karjeru, varētu balstīt uz kādu ierēdnim nelabvēlīgu faktu tikai tādā gadījumā, ja tas iepriekš rakstveidā noformēts kā "dokuments".

38. Nepārkāpjot minētās tiesību normas formulējumu, es tātad piekrītu Komisijai, ka Noteikumu 26. panta otrā daļa paredz dokumentu minētā panta pirmās daļas a) apakšpunkta izpratnē esamību, taču neparedz pienākumu radīt šādus dokumentus.

14 — Varētu minēt vienu izņēmumu, kurš gan man neliekas pilnībā pārliecinošs. Iepriekš minētajā lietā *Marcato*/Komisija pasludinātajā spriedumā, 73.–81. punktā, Pirmās instances tiesa atcēla iecelējinstitūcijas lēmumu, ar kuru, pamatojoties uz Paaugstināšanas komitejas iesniegto projektu, pieņemts saraksts, kurā uzskaitīti ierēdņi, kas visvairāk pelnījuši paaugstinājumu; lēmums tika atcelts, pamatojoties uz argumentu, ka Paaugstināšanas komiteja prasītāja uzvedību darbā novērtējusi, uzklausot ģenerāldirektora pārstāvja mutvārdu apsvērumus, lai gan, ņemot vērā šādu apsvērumu nozīmīgumu, saskaņā ar Noteikumu 26. pantu tie bijuši nekavējoties jānoformē rakstveidā un jāpievieno prasītāja personas lietai, jo viņu tika atteikts ietvert minētajā sarakstā. Tomēr no Pirmās instances tiesas sniegtajiem motīviem, šķiet, izriet, ka šāda nostāja izskaidrojama ar apstākli, ka prasītājam nebija dota iespēja Paaugstināšanas komitejai paust savu nostāju par ģenerāldirektora pārstāvja apsvērumiem un līdz ar to nebija ievērotas viņa tiesības uz aizstāvēšanos.

B — *Tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa saturs*

39. Lai gan Noteikumu 26. panta formulējumā šāda prasība nav atspoguļota, jāapsver, vai atbilstoši minētā panta interpretācijai tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa kontekstā vai atbilstoši pašam šim principam nebūtu jāuzskata, ka ierēdnim nelabvēlīgu vērtējumu KAZ pieļaujams pamatot ar kādu faktisko apstākli tikai tādā gadījumā, ja tas iepriekš noformēts rakstveida "dokumentā" vai vismaz norādīts rakstveida brīdinājumos, kuri izteikti novērtējuma laikposmā un samērīgā termiņā ierēdnim darīti zināmi.

40. Pirmās instances tiesa personas lietas noteikuma interpretāciju aplūko plašākajā tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa kontekstā (skat. pārsūdzētā sprieduma 79. punktu).

41. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru "tiesību uz aizstāvību ievērošana visos procesos, kas uzsākti pret personu un kuru rezultātā var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs tiesību akts, ir Kopienu tiesību pamatprincips" [15]. Atzīts, ka

15 — Skat., piemēram, Tiesas 1990. gada 14. februāra spriedumu lietā C-301/87 Francija/Komisija, sauktu par "Boussac Saint Frères" (*Recueil*, I-307. lpp., 29. punkts); 1994. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-135/92 *Fiskano*/Komisija (*Recueil*, I-2885. lpp., 39. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 1997. gada 19. jūnija spriedumu lietā T-260/94 *Air Inter*/Komisija (*Recueil*, II-997. lpp., 59. punkts) un 2005. gada 8. marta spriedumu lietā T-277/03 *Vlachaki*/Komisija (Krājums-CDL, I-A-57. un II-243. lpp., 64. punkts).

minētais princips piemērojams arī antidempinga procedūrās [16], ar konkurences lietām saistītās procedūrās [17], valsts atbalsta [18] un, protams, civildienesta tiesību jomā [19].

42. Kā ikviens vispārējo tiesību princips, tas ir paredzēts, lai kompensētu tiesiskā regulējuma neesamību attiecībā uz tiesībām uz aizstāvību vai šāda tiesiskā regulējuma trūkumus, jo tas ir piemērojams "pat, ja saistībā ar attiecīgajām procedūrām nav tiesiskā regulējuma" [20] vai "nav specifiska tiesiskā regulējuma" [21]. Līdz ar to no tā varētu izrietēt vēl striktākas procesuālās prasības nekā tās, kuras paredzētas aktos par tiesību uz aizstāvību aizsardzību.

43. Tas vēl jo vairāk attiecināms uz gadījumiem, kuros, tāpat kā šajā lietā novērtētājiem attiecībā uz novērtējamo ierēdņu vērtējumu, akta izdevējam ir plaša rīcības brīvība, kuras izmantošana ir pakļauta tikai ierobežotai kontrolei [22]. Šādos gadījumos Kopienu tiesa pastiprina formālās un procesuālās prasības, kas jāievēro, izdodot aktu. Kā pamatoti nosprieda Kopienu tiesa, ka "tad, kad administrācijai ir šāda rīcības brīvība, Kopienas tiesību sistēmā paredzēto tiesisko garantiju ievērošanai [..] ir vēl jo fundamentālāka nozīme. Starp šādām garantijām īpaši jāmin [..] ieinteresētās personas tiesības darīt zināmu savu viedokli, kā arī tiesības uz to, lai lēmums būtu pietiekami pamatots" [23].

44. Zināms, ka minētais princips vispārējā veidā "prasa, lai ikvienai personai, pret kuru var tikt pieņemts nelabvēlīgs lēmums, būtu iespēja atbilstošā veidā darīt zināmu savu viedokli par nelabvēlīgiem apstākļiem, ar ko šāds lēmums pamatots" [24].

45. Vai šajā sakarā būtu jāpiekrīt Pirmās instances tiesai, ka ierēdnim nelabvēlīgie

16 — Skat., piemēram, Tiesas 1991. gada 27. jūnija spriedumu lietā C-49/88 *Al-Jubail Fertilizer* (*Recueil*, I-3187. lpp.) un 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-458/98 P *Industrie des poudres sphériques*/Padome (*Recueil*, I-8147. lpp.).

17 — Skat. Tiesas 1979. gada 13. februāra spriedumu lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche*/Komisija (*Recueil*, 461. lpp.).

18 — Skat. Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedumu lietā 234/84 Beļģija/Komisija (*Recueil*, 2263. lpp.), un iepriekš minēto spriedumu lietā *Boussac Saint Frères*.

19 — Skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 23. janvāra spriedumu lietā T-237/00 *Reynolds*/Eiropas Parlaments (*Recueil*, II-163. lpp.) un iepriekš minēto spriedumu lietā *Vlachaki*/Komisija.

20 — Iepriekš minētais spriedums lietā Beļģija/Komisija, 27. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Air Inter*/Komisija, 59. punkts.

21 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Vlachaki*/Komisija, 64. punkts. Tas tāpat attiecas uz gadījumiem, kad "attiecīgās procedūras tiesiskajā regulējumā nav tieši šādam nolūkam paredzētas tiesību normas" (iepriekš minētais spriedums lietā *Reynolds*/Eiropas Parlaments, 87. punkts).

22 — Šajā sakarā skat. Tiesas 1983. gada 5. maija spriedumu lietā 207/81 *Ditterich*/Komisija (*Recueil*, 1359. lpp., 13. punkts) un Pirmās instances tiesas 2003. gada 7. maija spriedumu lietā T-278/01 *Den Hamer*/Komisija (*Recueil FP*, I-A-139. un II-665. lpp., 58. punkts).

23 — Skat. Pirmās instances tiesas 1992. gada 21. oktobra spriedumu lietā T-23/91 *Maurissen*/Revīzijas palāta (*Recueil*, II-2377. lpp., 41. punkts), kurā attiecībā uz ierēdņu novērtēšanas procedūru pausta tāda pati nostāja kā iepriekš citā lietā specifiski attiecībā uz kopējo muitas tarifu (skat. Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedumu lietā C-269/90 *Technische Universität München* (*Recueil*, I-5469. lpp., 14. punkts).

24 — Skat., piemēram, iepriekš minēto spriedumu lietā *Reynolds*/Eiropas Parlaments, 101. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Vlachaki*/Komisija, 64. punkts; nedaudz citādāku, taču līdzvērtīgu formulējumu skat. Tiesas 2000. gada 21. decembra spriedumā lietā C-462/98 P *Mediocurso*/Komisija (*Recueil*, I-7183. lpp., 36. punkts).

apstākļi, ar kuriem pamatots viņa KAZ, jānoformē rakstveidā un novērtējamajam ierēdnim jādara zināmi saprātīgā termiņā pēc to rašanās dienas?

46. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka, uz minēto jautājumu atbildot apstiprinoši, netiek ievērots tiesību uz aizstāvību principa apjoms. Viņasprāt, tiesības uz aizstāvību izlietojamas tikai tās procedūras ietvaros, kuras rezultātā var tikt pieņemts nelabvēlīgs akts, un no tām šāda akta izdevējam neizriet pienākums pirms šādas procedūras sākšanās vērsties pie lēmuma adresāta ar brīdinājumu.

47. Šāds pamats man liekas pamatots. Tiesību uz aizstāvību ievērošanai būtisks ir tas, vai ieinteresētā persona var "*atbilstošā veidā*" paust savu viedokli par tiem nelabvēlīgiem apstākļiem, kuri izmantoti pret viņu. Citiem vārdiem, ir pietiekami nodrošināt, lai ieinteresētā persona varētu paust savus apsvērumus brīdī, kad tie var būt noderīgi tās aizstāvībai, tas ir, brīdī, kad tie vēl varētu mainīt akta izdevēja novērtējumu un tādējādi ietekmēt iecerētā akta nelabvēlīgo saturu.

48. Novērtēšanas procedūra kopumā balstās uz sacīkstes principu, lai tā nodrošinātu novērtējamā ierēdņa tiesības uz aizstāvību. Ierēdnis var paust savu viedokli vairākās procedūras stadijās, pirms KAZ tiek pieņemts galīgi. Jāatgādina [25], ka procedūra sākas ar ierēdņa un vērtētāja sarunu, ka gadījumā, ja ierēdnis nav apmierināts ar tās rezultātā vērtētāja izveidoto ziņojumu, viņš var lūgt sarunu ar apstiprinātāju, un sarunas noslēgumā apstiprinātājs var ziņojumu grozīt; turklāt gadījumā, ja ierēdnis nav apmierināts ar apstiprinātāja lēmumu, viņš var ar argumentētu sūdzību vērsties pie VPK, kura izdod atzinumu, un uz tā pamata apelācijas vērtētājs pieņem galīgo KAZ. Šajā lietā nav strīda par to, ka pēc de Brī sarunas ar apstiprinātāju šī amatpersona grozīja atsevišķus vērtētāja aprakstošos komentārus.

49. Judikatūrā turklāt noteikts, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana, proti, iespēja tāda lēmuma adresātam, kas būtiski ietekmē viņa intereses, atbilstošā veidā paust savu viedokli, jānodrošina tikai *tad*, kad *uzsākta* procedūra, kuras rezultātā var tikt pieņemts šāds lēmums. To var secināt pēc jau izmantotā formulējuma, ka tiesības uz aizstāvību jāievēro "*visās* procedūrās, kuras uzsāktas pret kādu personu un kuru rezultātā var tikt pieņemts šai personai nelabvēlīgs lēmums [neoficiāls tulkojums]" [26]. Precīzāk, Tiesa atgādināja, ka antidempinga procedūrās ieinteresētajiem uzņēmumiem jādod iespēja

25 — Skat. šo secinājumu 7. punktu.

26 — Mans izcēlums (skat. šo secinājumu 41. punktā minētās atsauces).

paust savu nostāju "administratīvā procesa *gaitā* [neoficiāls tulkojums]" [27]. Tāpat saistībā ar Revīzijas palātas ziņojumu, kurā var ietvert arī kādai personai nelabvēlīgu vērtējumu, Tiesa precizēja, ka atbilstoši sacīkstes principam persona, kuras vārds minēts ziņojumā, jāaicina paust savu viedokli par teksta daļām, kuras attiecas uz viņu un kuras "iecerēts" ietvert ziņojumā, vēl pirms ziņojums "galīgi pieņemts" [28]. Tiesa arī nosprieda, ka konkurences procedūrās sacīkstes princips, kas ir būtiska tiesību uz aizstāvību sastāvdaļa, jāievēro tikai no brīža, kad uzņēmumam, pret kuru vērsta procedūra, iesniegts paziņojums par iebildumiem, bet ne iepriekšējās izmeklēšanas stadijā [29]. Visbeidzot un galvenokārt, jāņem vērā tas, ka Pirmās instances tiesa pati noraidīja pamatu par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kas izvirzīts pret lēmumu, ar kuru pieņemts KAZ, tādēļ ka prasītāju bija uzklausījis apelācijas vērtētājs, prasītājam bija bijusi iespēja vērsties pie VPK un darīt tai zināmus savus apjomīgos apsvērumus [30].

50. Tas, ka vienīgais veids, kādā ierēdnim nodrošināt iespēju atbilstošā veidā paust savu viedokli par viņam nelabvēlīgiem faktiskiem apstākļiem, ar kuriem var pamatot lēmumu, kas skar viņa administratīvo situāciju vai karjeru, būtu šādus faktiskos apstākļus iepriekš noformēt dokumentā, kurš ierēdnim darāms zināms saprātīgā termiņā no faktisko apstākļu rašanās dienas, uzskatāms par izņēmumu. Lai to pieļautu, jānorit procedūrai, kuras rezultātā varētu tikt pieņemts ierēdnim nelabvēlīgs lēmums un kurā nepastāv cita iespēja, kā ierēdnis varētu atbilstošā veidā paust savu viedokli par attiecīgiem faktiskiem apstākļiem [31]. Kā jau nupat norādīju, šajā lietā tā nav.

51. Pirmās instances tiesa tomēr uzskata, ka novērtēšanas procedūras gaitā novērtējamais ierēdnis var atbilstošā veidā paust savu viedokli tikai par vērtējumiem, tas ir, par aprakstošiem komentāriem un novērtējumu, kurā minētie komentāri pārvērsti skaitliskā izteiksmē, taču ne par faktiskiem apstākļiem, ar kuriem pamatoti minētie vērtējumi (skat. pārsūdzētā sprieduma 82. un 83. punktu). Citiem vārdiem, de Brī neesot varējis aizstāvēties pret pārmetumiem par punktualitātes trūkumu, tas ir, pret konstatējumu, kas lika nobālēt spožajam vērtējumam, ka viņš "vienmēr [esot] pieejams, [lai] pabeigtu savu darbu, veltot tam papildu stundas nedēļas ietvaros, proti, brīvdienas".

52. Atzīstos, ka man nav pilnībā skaidrs, kāda šādai atšķirībai ir nozīme attiecībā uz tiesību uz aizstāvību ievērošanu. Pārmetumu par parastā darba laika neievērošanu var izteikt un tad pierādīt vai nu tā patiesumu vai

27 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Industrie des poudres sphériques*/Padome, 99. punkts (mans izcēlums).

28 — Tiesas 2001. gada 10. jūlija spriedums lietā C-315/99 P *Ismeri Europa*/Revīzijas palāta (*Recueil*, I-5281. lpp., 29. un 30. punkts).

29 — Skat. Tiesas 1989. gada 21. septembra spriedumu apvienotajās lietās 46/87 un 227/88 *Hoechst*/Komisija (*Recueil*, 2859. lpp., 15. un 16. punkts).

30 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Den Hamer*/Komisija, 73. punkts.

31 — Skat. 14. zemsvītras piezīmi.

nepatiesumu, taču nevis apspriesties par to. Ja de Brī vēlētos attaisnot savu punktualitātes trūkumu, lai tādējādi novērstu nelabvēlīgu vērtējumu, varētu uzskatīt par pietiekamu, lai viņa tiesības uz aizstāvību būtu efektīvas, viņam doto iespēju novērtēšanas procedūras gaitā paust attiecīgus attaisnojošus argumentus.

53. Patiesi, Komisija pamatoti argumentē, ka, uzliekot vērtētājam pienākumu par jebkuru faktu, ko varētu novērtējamam ierēdnim nelabvēlīgā gaismā izmantot KAZ, viņu saprātīgā termiņā pēc šāda fakta rašanās brīdināt rakstveidā, tiktu būtiski mainīta pati tiesību tikt uzklausītam nozīme. Tās vairs nebūtu uzskatāmas par tiesību uz aizstāvību izpausmi, bet gan pārvērstos par tiesībām tikt brīdinātam. Šādu tiesību mērķis vairs nebūtu dot attiecīgai personai iespēju atbilstošā veidā darīt zināmu savu viedokli par faktiskiem apstākļiem, kuri izmantoti pret viņu, lai pamatotu personai nelabvēlīgu aktu; tā vietā šādu tiesību mērķis būtu dot attiecīgai personai iespēju rīkoties tādējādi, lai netiktu radīti priekšnoteikumi šāda lēmuma pieņemšanai. Tas, ka šāda procesuāla garantija neietilpst tiesībās uz aizstāvību, ir vēl jo vairāk skaidrs, ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma pamatojumu. Pirmās instances tiesa sprieduma 86. punktā faktiski noteica, ka vienīgi rakstveida brīdinājums, kurā konstatēts de Brī punktualitātes trūkums, būtu viņam devis iespēju atbilstošā veidā aizstāvēt savas intereses vai nu apstrīdot šo pārmetumu, vai nu ņemot to vērā, lai uzlabotu savu uzvedību darbā. Kā es jau šajos secinājumos esmu norādījis, šādu pārmetumu ir iespējams atbilstošā veidā apstrīdēt novērtēšanas procedūras gaitā. Uzvedības uzlabošana darbā ir mērķis, kas pārsniedz tiesību uz aizstāvību ievērošanas jomu.

54. Patiesībā pats KAZ kalpo līdzīga mērķa sasniegšanai. Pirmās instances tiesa pati atzina, ka KAZ ietvertie komentāri "var ierēdnim palīdzēt, cik vajadzīgs, uzlabot savus nopelnus, no kuriem atkarīga viņa karjeras attīstība [neoficiāls tulkojums]" [32].

55. Nepārliecina arī arguments, ka nepieciešamību de Brī sniegt rakstveida brīdinājumus par punktualitātes trūkumu šajā lietā pastiprināja fakts, ka viņa iepriekšējā KAZ parastā darba laika ievērošana nebija novērtēta negatīvi (skat. pārsūdzētā sprieduma 89. punktu). Ja tiek sniegts no iepriekšējā atšķirīgs novērtējums, tas, protams, ir sīkāk jāpamato [33], taču tas nekādi neietekmē tiesību uz aizstāvību ievērošanas apjomu.

32 — Pirmās instances tiesas 2005. gada 20. aprīļa spriedums lietā T-86/04 *Sundholm*/Komisija (Krājumā nav publicēts, 32. punkts).

33 — Skat. it īpaši Tiesas 1987. gada 16. decembra spriedumu lietā 178/86 *Turner*/Komisija (*Recueil*, 5367. lpp.) un Pirmās instances tiesas 1992. gada 16. jūlija spriedumu lietā T-1/91 *Della Pietra*/Komisija (*Recueil*, II-2145. lpp., 30. punkts).

56. Visbeidzot, tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips nav saistīts ar pienākumu jebkuru faktisko apstākli, kas saistīts ar ierēdņa uzvedību darbā un var tikt izmantots, lai pamatotu ierēdnim nelabvēlīgu vērtējumu KAZ, noformēt rakstveidā un saprātīgā termiņā darīt viņam zināmu; šāds pienākums radītu vērā ņemamas praktiskas grūtības. Tā dēļ novērtētājiem būtu pastāvīgi, ik dienu, jānovēro novērtējamo ierēdņu uzvedība un ļoti ātri jāreaģē, sagatavojot attiecīgus brīdinājumus; tas apgrūtinātu personas lietu uzturēšanu, jo arvien lielākā apjoma dēļ to izmantošana drīz vien kļūtu sarežģīta. Visbeidzot, darbinieku un viņu tiešo priekšnieku attiecības tādējādi tiktu padarītas pārmērīgi formālas, un tas tikai radītu spriedzi.

58. Taisnība, ka Novērtēšanas rokasgrāmatu, ko Komisija saviem darbiniekiem darīja zināmu 2002. gada jūlijā, var uzskatīt par iekšēji piemērojamu normu, un līdz ar to tā jāpiemēro kā norādoša rakstura noteikumi, kurus administrācija pati sev noteikusi par rīcības normu. Tādēļ, lai nepārkāptu vienlīdzīgas attieksmes principu, Komisijai Novērtēšanas rokasgrāmata jāievēro, ja vien tā neizskaidro iemeslus, kuru dēļ būtu pieļaujama atkāpšanās no Novērtēšanas rokasgrāmatas noteikumiem [34].

C — *Novērtēšanas rokasgrāmatas piemērošanas joma*

57. Vēl jāpārbauda, vai jāpiekrīt Pirmās instances tiesai (skat. pārsūdzētā sprieduma 91. punktu), ka atbilstoši Novērtēšanas rokasgrāmatai šajā lietā būtu ar lielāku pārliecību par šādas nostājas juridiski saistošo raksturu jāpieņem tas, ka no tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa un/vai Noteikumu 26. panta izriet pienākums ierēdņa tiešajiem priekšniekiem jebkuru faktisko apstākli, ar kuru izstrādājamajā KAZ var pamatot viņam nelabvēlīgu vērtējumu, saprātīgā termiņā noformēt rakstveidā.

59. Mani gan nepārliecina tas, kā Pirmās instances tiesa izklāsta prasības, kuras novērtētājiem esot jāpilda, pamatojoties uz Novērtēšanas rokasgrāmatu. Manuprāt, būtu pārmērīgi Novērtēšanas rokasgrāmatu interpretēt tādējādi, ka no tās izrietot pienākums jebkuru pārmetumu par faktisku apstākli, kas saistīts ar ieinteresētās personas uzvedību darbā, noformēt rakstveidā un neilgā laikā pēc šāda faktiskā apstākļa rašanās šai personai darīt zināmu. Protams, rokasgrāmatā uzsvērta nepieciešamība nodrošināt, lai "regulāri un vēlamā laikā" notiktu "konstruktīva informācijas nodošana", un tādēļ novērtē-

34 — To varētu secināt no pastāvīgas judikatūras. Skat. it īpaši Tiesas 1974. gada 30. janvāra spriedumu lietā 148/73 *Louwage*/Komisija (*Recueil*, 81. lpp., 12. punkts); 1983. gada 1. decembra spriedumu lietā 190/82 *Blomefield*/Komisija (*Recueil*, 3981. lpp., 20. punkts); 1984. gada 13. decembra spriedumu apvienotajās lietās 129/82 un 274/82 *Lux*/Revīzijas palāta (*Recueil*, 4127. lpp., 20. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. septembra spriedumu lietā T-165/01 *McAuley*/Padome (*Recueil FP*, I-A-193. un II-963. lpp., 44. punkts).

jums "ieinteresētajai personai nebūtu kā pārsteigums [neoficiāls tulkojums]" (Novērtēšanas rokasgrāmatas 3. nodaļa). Novērtēšanas rokasgrāmatā precizēts, ka nodotajai informācijai "jāattiecas uz precīziem faktiem par uzvedību darbā" un tā jāsniedz " iespējami ātri pēc darba uzdevuma veikšanas" (Novērtēšanas rokasgrāmatas 3.2. punkts). Šādā kontekstā jāpiekrīt, ka tāpēc novērtētājiem būtu jāgādā par "darba paraugu savākšanu [..], to kopiju saglabāšanu un vērtējumu izstrādāšanu" (Novērtēšanas rokasgrāmatas 3.1. punkts). Tomēr nenāktos šo noteikumu jēgu paplašināt tiktāl, ka to dēļ būtu jāizstrādā rakstveida brīdinājums par katru precīzu faktu, kas saistīts ar uzvedību darbā. Novērtēšanas rokasgrāmatā turklāt precizēts, ka informācijas nodošanu var veikt, "izmantojot, piemēram, formālu un *neformālu* novērtēšanu un *individuālas sarunas*" [35] (Novērtēšanas rokasgrāmatas 3. nodaļa). Citiem vārdiem, pārmetumu par precīzu faktu, kas saistīts ar uzvedību darbā, tikpat labi var paust mutiska brīdinājuma formā.

60. Katrā ziņā šādas Novērtēšanas rokasgrāmatā ietvertās prasības nevar uzskatīt par īpašu, juridiski saistošāku regulējumu tiesību uz aizstāvību ievērošanai. Jau noskaidrots, ka tiesības uz aizstāvību, kas jāsaprot kā tiesības tikt uzklausītam, piemērojamas tikai novērtēšanas procedūras gaitā, bet ne novērtēšanas periodā. Novērtēšanas rokasgrāmatā paredzētās tiesības tikt brīdinātam vismaz mutiskā formā ir ciešāk saistītas ar labas pārvaldības prasībām. Tieši no labas pārvaldības izriet, ka tiešajiem priekšniekiem būtu novērtējamie ierēdņi pēc iespējas savlaicīgāk jābrīdina par pārmetumiem, kas varētu tikt vērsti pret viņiem, lai ļautu šiem ierēdņiem uzlabot savu uzvedību darbā un tādējādi nodrošinātu pienācīgu dienesta darbību.

61. Varētu, protams, iebilst, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana "atbilst labas pārvaldības prasībām" [36]. Tomēr, lai arī tiesību uz aizstāvību ievērošanu var uzskatīt par labas pārvaldības elementu, labas pārvaldības jēdzienam tomēr ir daudz plašāka nozīme par šo procesuālo garantiju. Tieši tas pats sakāms arī par to, ka no labas pārvaldības izriet novērtētāja pienākums savlaicīgi pēc tādu faktisko apstākļu rašanās, ar kuriem varētu pamatot KAZ ietvertus novērtējamam ierēdnim nelabvēlīgus vērtējumus, viņu brīdināt par šādiem faktiskajiem apstākļiem.

62. No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta tiesību kļūda, nepareizi nosakot tiesību uz aizstāvību ievērošanas pamatprincipa apjomu attiecībā uz Noteikumu 26. pantu un Novērtēšanas rokasgrāmatu.

35 — Mans izcēlums.

36 — Skat., piemēram, iepriekš minēto spriedumu lietā *Vlachaki/Komisija*, 64. punkts.

III — Secinājumi

63. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai apmierināt apelācijas sūdzībā izvirzīto pamatu par Kopienas tiesību pārkāpumu un attiecīgi atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā T-157/04 *De Bry*/Komisija.